

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-180
Karar Sayısı : 11-54/1382-492
Karar Tarihi : 27.10.2011

(Muafiyet)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Burcu CAN, Zeynep ŞENGÖREN

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Genç Koza Yapı Denetim Ltd. Şti.,
- EYD Yapı Denetim Ltd. Şti.,
- Aldem Yapı Denetim Ltd. Şti.,
- Demirtaşlar Yapı Denetim Ltd. Şti.,
- DNTM67 Yapı Denetim Ltd. Şti.,
- Batı Karadeniz Yapı Denetim Ltd. Şti.,
- Zonguldak Yapı Denetim Ltd. Şti.,
- Karaelmas Yapı Denetim Ltd. Şti. ve
- A.H.M. Yapı Denetim Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Fennur GÜÇLÜ
Tunalıhilmı Cad. No:114/46 Kavaklıdere/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Zonguldak'ta faaliyet gösteren 9 yapı denetim kuruluşunun taraf olduğu, asgari ücretin altında hizmet verilmemesi ve müşteri paylaşımı konulu protokole menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 09.06.2011 tarih ve 4348 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 18.10.2011 tarih ve 2011-4-180/MM-11-257.MH sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 20.10.2011 tarih ve REK.0.18.00.00-130.01.03/513 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-54 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda,

- Zonguldak'ta faaliyet gösteren dokuz Yapı Denetim Kuruluşunun (YDK) taraf olduğu, asgari ücretin altında hizmet verilmemesi ve hizmet alıcılarının belli iş puanını aşan yapı denetim kuruluşundan hizmet almasının engellenerek, bu taleplerin en az iş puanına sahip üç yapı denetim kuruluşundan birine yönlendirilmesi konulu Protokol'ün 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğu,

- Bildirim konusu Protokol'ün 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık taşıdığı için anılan protokole mezkûr Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceği,

- Söz konusu Protokole, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen muafiyet koşullarını sağlamaması sebebiyle, muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

50 Önaraştırma konusu başvurular yapı denetim hizmetine ilişkindir. Anılan faaliyet, özel kanunla düzenlenmiş bir hizmet olup, YDK'ların yapım işlerinde kullanılan malzemeler ile imalatın proje, teknik şartname ve standartlara uygunluğunu kontrol etmek ve sonuçlarını belgelendirmek, malzemeler ve imalatla ilgili deneyleri yaptırmak, yapının ruhsat ve mevzuata uygun yapıldığını denetlemek gibi yasal yükümlülükleri bulunmaktadır. Ayrıca bu hizmetle, imar mevzuatında öngörülen fenni mesuliyet ilgili idareye karşı üstlenilmektedir. Bu bilgilerin ışığında, dosya kapsamında ilgili ürün pazarı "yapı denetim hizmeti" olarak belirlenmiştir.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

60 Bir YDK'nın izin belgesi alabilmesi için, Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca, kuruluşun ortaklarının, faaliyette bulunacakları ili belirten dilekçe ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına müracaat etmesi gerekmektedir. Ayrıca, bir ilde faaliyet gösterecek YDK sayısına, o ilde denetlenen toplam alan esas alınarak, il bazında bir sınırlama getirilmiştir. Belirtilen düzenlemelerden anlaşılacağı üzere, YDK'lar izin aldıkları il sınırları içinde faaliyette bulunabilmektedirler. Dolayısıyla yapı denetim hizmetine yönelik ilgili coğrafi pazarın il bazında tanımlanması uygun olacaktır. Başvuru konusu uygulamanın Zonguldak ilinde gerçekleşmesi sebebiyle, ilgili coğrafi pazar "Zonguldak" olarak tespit edilmiştir.

H.2. Değerlendirme

H.2.1. Bildirime Konu İşlem

70 Başvuruya konu Protokol; Zonguldak ilinde faaliyet gösteren YDK'ların sundukları hizmetin bedelinde asgari ücretin altına inmemesi ile YDK'ların protokol kapsamında belirlenen iş puanını aşmaları halinde, hizmet alıcılarının en düşük iş puanına sahip üç YDK'dan birisini tercih etmelerini öngören iş puanı sistemi olmak üzere, iki unsuru içeren bir protokoldür. Protokol'ün amacı ise Bildirim Formu'nda ve Protokol'ün "Amaç" başlıklı 4. maddesinde şu şekilde belirtilmiştir:

"4708 Sayılı Kanunun ve ilgili mevzuatın bu amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olarak; İmar kanunu ve yürürlükteki imar uygulamalarına, imar planlarına uygun, sağlıklı, güvenli, konforlu ve yaşanabilir yapıları üretmek için yapı denetimi hizmetinin verilmesinde, sürekli takip ve etkin denetim sağlamak,

80 *- Tasarım süreci ile başlayan, yapıdaki malzeme ve bileşenlerinin niteliği ve kullanılışı, yangın güvenliği, gürültü denetimi, enerji verimliliği vb. faktörleri de dikkate alan bir yaklaşım ortaya koyarak, bu doğrultuda yapı denetimi firmaları arasında yardımlaşma ve dayanışmayla her türlü uygulamaya destek olmak, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yapmak,*

- Zonguldak ilinde faaliyet gösteren yapı denetimi kuruluşlarının ilgili mevzuat hükümlerine aykırı davranışlarının önlenmesi için ilgili idarelerce yapılan denetim faaliyetine ek olarak iç kontrol ve denetim mekanizması oluşturmak,

- İlgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak kaydı ile Zonguldak ilinde faaliyet gösteren yapı denetimi kuruluşlarının denetleyeceği inşaat alanlarının miktarına ve yapı denetimi kuruluşlarının iş bölümüne ilişkin usul ve esasları belirlemek, bu şekilde yapı denetimi

11-54/1382-492

hizmetinin yasal asgari hizmet bedelinin altında sağlanmasının önüne geçmek ve gerek bu nedenle gerekse dengesiz iş yığılmalarına bağlı olarak denetim hizmetinin verim ve kalitesindeki düşüşlerin engellenmesini sağlamak,

- 90 - *Özellik arz eden projelerin ve uygulamaların inceleme ve denetiminde yapı denetim firmalarının karşılıklı bilgi aktarımını düzenlemek, firmalar arası otokontrolle 4708 sayılı Yasa'nın amaç ve kapsamına uygun yapı denetimini sağlamak,*
- *Yapı sahiplerini inşaatın her safhasında TSE standartlarına uygun malzeme kullanma konusunda bilgilendirmek, yapılan işin kalitesinin, mümkün olduğunca standartların da üzerinde olmasını sağlamak,*
- *Yapı Denetimi mevzuatı ile uygulama arasında çıkabilecek uyumsuzlukları Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'na iletmek, nedenleri ve uygulanabilir çözüm önerilerini sunmak,*
- *İşbu protokolün tarafı olan yapı denetim kuruluşları arasında yaşanabilecek sorun ve uyuşmazlıklarda tarafların izleyecekleri yolları belirlemek,*
- 100 - *Yukarıda belirtilen tüm konularda protokolün tarafı olan yapı denetim kuruluşları arasında işbirliğini gerçekleştirmektedir.”*

Protokol'ün 5. maddesinde hizmet bedeli, yapının metrekaresi ve yapının bulunduğu yerin il merkezine mesafesi esas alınarak yapılacak bir iş puanlaması öngörülmüştür. Protokolün 6. maddesinde ise, YDK'lar arasında iş puanlamasına göre yapılacak olan iş bölümü düzenlenmiştir. Madde uyarınca, belirlenen iş puanlarını aşan şirketler, kendilerine başvuran yapı sahiplerini, iş puanı en düşük olan üç YDK'dan birine yönlendirecektir.

Protokolde yer alan amaçlar doğrultusunda gerekli denetim ve işbirliğini sağlamak amacıyla çalışma yapmak için, anılan Protokol'ün 7. maddesinde “Denetleme ve İşbirliği Heyeti” oluşturulması öngörülmüştür. Heyet, her bir YDK'nın yetkili bir temsilcisinin katılımı ile oluşacaktır.

110

YDK'ların Protokol'ün 6. maddesinde belirlenen iş bölümleri ile ilgili hükümlere aykırı davranması ya da iş bölümlerini aşan yapı denetim hizmet sözleşmesi yapıldığının tespit edilmesi, Protokol'ün 8.2. maddesinde ağır ihlal olarak sayılmış ve aynı maddenin birinci fıkrasında bu şirketler için cezai şart öngörülmüştür. Anılan maddeye göre, ağır ihlali gerçekleştiren YDK, protokole taraf kuruluşların her birine 100.000 TL ödeyecektir. Benzer şekilde, YDK'nın Bakanlıkça belirlenen asgari ücretin altında iş alması da ağır bir ihlal olarak kabul edilerek cezai şarta bağlanmıştır.

Protokol'ün 9. maddesinde, sona ereceği tarih 01.06.2013 olarak düzenlenmektedir. Bununla birlikte, bu tarihten 1 ay öncesinde gerçekleşen toplantıda 3 YDK'nın fesih konusunda görüş bildirmesi halinde, Protokol feshedilecek, aksi takdirde 5 yıl süre ile uzatılacaktır. İlâveten Protokol'ün 6. maddesinde, Protokol'e taraf YDK'ların Zonguldak ilinde faaliyet gösterdikleri sürece, bu protokolü tek taraflı feshetmek suretiyle yapı denetimi hizmeti veremeyecekleri ve tarafların, Protokol'ün kuruluşlardan bir veya birkaçı tarafından tek taraflı feshi halinde, “Cezai Şart” başlıklı 8. madde hükümlerinin uygulanmasını kabul ve taahhüt ettikleri belirtilmiştir.

120

H.2.2. Bildirim Konusu İşlemin 4. Madde Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Yukarıda belirtildiği üzere, başvuru konusu işlem, Zonguldak'ta faaliyet gösteren dokuz YDK'nın asgari ücret tarifesinde öngörülen fiyatın altına inilmeden hizmet verilmesini düzenleyen ve belli bir iş puanını aşan YDK'nın yeni bir iş almayıp, kendisine gelen talepleri en az iş puanına sahip üç YDK'ya yönlendirmesi şeklinde işleyen ve sonuç olarak müşteri paylaşımına yol açan bir protokoldür.

130

11-54/1382-492

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri" yasaklanmıştır. Bu kapsamda, "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi, ya da kontrolü" ile "mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi" yasaklanan hallerdendir. Dolayısıyla, başvuru konusu fiyat tespiti eylemi ve pazar paylaşımına yol açacak nitelikteki havuz uygulamaları, 4054 sayılı Kanun'un yer verilen hüküm kapsamında yasaklanmış bulunmaktadır.

Öte yandan, her ne kadar asgari ücret tespiti 4054 sayılı Kanun kapsamında rekabeti sınırlayıcı nitelik taşıyan bir anlaşma ise de, bu dosya kapsamında olduğu gibi yasal dayanağı olan asgari ücret uygulamalarına, pazar paylaşımına yol açacak türden başka eylemler içermediği sürece, Kurul tarafından işlem tesis edilememektedir.

H.2.3. Bildirim Konusu İşlemin 8. Madde Çerçevesinde Değerlendirilmesi

4054 sayılı Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrası, "İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir." hükmünü amirdir. Yukarıda yer verilen değerlendirmelerin ışığında, başvuru konusu uygulamanın müşteri paylaşımına yol açması ve bu çerçevede mezkûr Kanun'un 4. maddesine aykırılık taşıması sebebiyle, başvuruya yönelik menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı neticesine varılmıştır.

H.2.4. Başvuru Konusu İddiaların 5. Madde Çerçevesinde Değerlendirilmesi

Taraflarca yapılan bildirimde menfi tespit belgesi verilmemesi halinde, başvuruya konu işleme yönelik bireysel muafiyet değerlendirmesi yapılması talep edilmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi, işbu madde ile öngörülen ve kümülatif nitelik taşıyan dört koşulun sağlanması durumunda "teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceğini" düzenlemektedir. Aşağıda söz konusu koşulların varlığı başlıklar halinde değerlendirilmiştir.

H.2.4.1. Malların Üretim veya Dağıtımını ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

Bireysel muafiyet değerlendirmesinde aranan ilk olumlu koşulun sağlanıp sağlanmadığının tespiti ve hangi hallerin ekonomik yarar sağladığı somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmektedir. Genel olarak, üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması hallerinde bu koşulun sağlandığı kabul edilmektedir.

Bildirim Formu'nda, Protokol ile öngörülen sistemde YDK'ların amacının, 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu'na uygun olarak, görev ve sorumlulukların bilincinde olmak, uzmanlık konularında disiplinli çalışmak, her türlü kontrol görevini gereği gibi yapmak suretiyle kaliteli hizmet hedefine ulaşmak olduğu belirtilmiştir.

Yapı denetim hizmetinin serbest piyasa faaliyetlerine göre farklılık arz ettiği, kamusal niteliği ağır basan bir hizmet olduğu, nitekim uygulanacak asgari hizmet bedelinin bile idarece tespit edildiği, bu nedenle rekabet hukukunun tüm ilke ve kurallarının bu sektöre uygulanmasının

11-54/1382-492

180 mümkün olmadığı belirtilmiş ve diğer coğrafi pazarlarda yaşanan aksaklıklardan bahsedilmiştir. Yapı denetim hizmetinin yapı sahibi ile denetim kuruluşu arasındaki bir anlaşmayla sağlanması yasal bir zorunluluk olsa da, görünüşte yapı sahibi ile yapılan hizmet sözleşmesinin aslında yapı müteahhidi ile yapılmış gibi olduğu, (şöyle ki; denetim kuruluşunun ücretinin müteahhit tarafından ödendiği, bu nedenle yapı denetim kuruluşunu da müteahhidin seçtiği ve maliyeti düşürme amacı ile yapı denetim kuruluşu ile asgari ücretin dahi altında iş yapılması için pazarlık yapılmasının söz konusu olduğu) Bildirim Formu'nda başvurunun gerekçeleri arasında sayılmıştır. Bunun sonucunda da, YDK'nın iş alabilmek için asgari bedelin altında hizmet üstlenmeyi kabul ettiği, ancak yapılan denetimin yetersiz kaldığı, çünkü asgari hizmet bedelinin altındaki bir ücret ile denetim için gerekli standartların sağlanmadığı belirtilmiştir.

190 Dosya mevcudu bilgilere göre, asgari ücret 4708 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca düzenlenmekte ve hizmet bedelinin sözü edilen tarifeye uygun olarak tespiti ise, ödemelerin belediyeler nezdinde tahsil edilmesi ve ilgili idari mercilerin denetim yapması gibi yöntemler aracılığıyla sağlanmaya çalışılmaktadır. Ayrıca 02.11.1984 tarih ve 18563 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3065 sayılı KDV Kanunu'nun "emsal bedeli ve emsal ücreti" başlıklı 27. maddesinin beşinci fıkrası, "*Serbest meslek faaliyetleri için ilgili meslek teşekküllerince tespit edilmiş bir tarife varsa, hizmetin bedeli, bu tarifede gösterilen ücretten düşük olamaz.*" şeklindedir. Bu düzenlemeye göre, YDK'lar indirim yapsalar dahi vergilerini asgari tutar üzerinden ödeyeceklerdir. Bu çerçevede, -asgari ücretin sabit fiyata dönüştürülmesine yönelik anlaşmalar hariç olmak üzere- asgari ücretin altına inilmemesini sağlamak amacını taşıyan, fakat müşteri paylaşımına yol açamayan uygulamalara herhangi bir işlem tesis edilmemektedir. Ancak, bildirim konusu sistemin asgari fiyatın uygulanmasını sağlamanın yanında, müşteri paylaşımına da yol açtığı görülmektedir.

200 Bildirim Formu'nda, ilk bakışta rotasyon sistemini andırırsa da rotasyon sisteminden oldukça farklı çalışan bildirim konusu sistemde; yapı denetim kuruluşlarınca verilen hizmetin kalitesinin artırılması, yapı denetim kuruluşlarının bir veya birkaçının o ildeki tüm yapı denetim hizmetlerini üstlenmesinin önlenmesi ve bu şekilde iş yoğunluğundan dolayı denetim görevinin etkin ve gerektiği gibi ifa edilememesi riskinin en aza indirgenmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir. Fakat bir YDK'nın iş yoğunluğundan dolayı üstlendiği hizmetleri gereği gibi yerine getirmemesinin önüne geçmek üzere öngörülmüş birtakım yasal düzenlemeler söz konusudur. Her şeyden önce Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nin 11. maddesinde YDK'nın denetleyebileceği toplam yapı inşaat alanının 360.000 m²'yi geçemeyeceği belirtilmiştir. Bununla birlikte, öncelikle, iş puanı sisteminin bu sisteme göre belirlenen 210 teşebbüslerin yapı denetimi hizmetini mevzuata uygun kalite ve standartta sunmalarını garanti edecek bir yöntem olmadığı belirtilmesi gerekmektedir. İş yoğunluğu az olan teşebbüsün iş alması ya da kendisine mutlaka iş geleceği bilinci ile bir YDK'nın asgari ücretin altına inmemesinin sağlanması, her halde hizmetin gereği gibi ifa edileceği anlamına gelmemektedir. Bu durumda da bir YDK, asgari ücret üzerinden, fakat Kanun'da belirlenen asgari standartların altında denetim yapabilir. Belirtilen sistem, denetim kalitesinin artmasını garanti etmediği gibi, hizmet sağlayıcılarının iş puanı sistemi yoluyla belirlenmesi neticesinde, ilgili teşebbüsler arasında fiyat ve kalite rekabetinin ortadan kalkmasına yol açabilecektir.

220 YDK'ların Kanun'da belirlenen standartlara uygun denetim gerekleştirmesinin sağlanabilmesi için, iş puanı sisteminden ziyade etkin bir denetim sisteminin varlığına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede, 4708 sayılı Kanun'da pek çok düzenlemenin yer aldığı görülmektedir:

11-54/1382-492

Kanun'un 4. maddesinde; yapı denetim komisyonunun görevleri arasında YDK'ların faaliyetlerinin denetlenmesi de sayılmıştır. Komisyon, 4708 sayılı Kanun hükümlerine aykırı hareket eden YDK hakkında işlem yapılmak üzere Bakanlığa teklifte bulunmaktadır. Komisyon'un teklifi üzerine, Kanun'da öngörülen esaslara göre denetim görevini yerine getirmeyen YDK'nın faaliyetleri Bakanlıkça bir yıla kadar durdurulmaktadır. Ayrıca, Bakanlık da aynı Kanun'un 10. maddesi uyarınca, bu Kanun'un uygulanmasında YDK'ların işlem ve faaliyetlerini denetleme yetkisine sahiptir.

230 Ayrıca, Kanun'un 3. maddesi uyarınca da, YDK'lar, denetçi mimar ve mühendisler, proje müellifleri, laboratuvar görevlileri ve yapı müteahhidi ile birlikte yapının ruhsat ve eklerine, fen, sanat ve sağlık kurallarına aykırı, eksik, hatalı ve kusurlu yapılmış olması nedeniyle ortaya çıkan yapı hasarından dolayı; yapının taşıyıcı sisteminden dolayı on beş yıl, taşıyıcı olmayan diğer kısımlarda ise iki yıl süre ile yapı sahibi ve ilgili idareye karşı kusurları oranında sorumludurlar. Ayrıca Kanun'un 9. maddesi uyarınca yapı denetim kuruluşunun icraî veya ihmalî davranışla görevini kötüye kullanan ortakları, yöneticileri, mimar ve mühendisleri, yapı müteahhidi, proje müellifi gerçek kişiler ile laboratuvar görevlileri, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktadır. Yapı denetim kuruluşunun ortak ve yöneticileri, mimar ve mühendisleri ile laboratuvar görevlileri bu Kanun hükümleri çerçevesinde yapmaları gereken denetimi yapmadıkları hâlde yapmış gibi veya yapmalarına rağmen gerçeğe aykırı olarak

240 belge düzenlemeleri hâlinde Türk Ceza Kanunu'nun resmi belgede sahtecilik suçuna ilişkin hükümlerine göre cezalandırılmaktadır.

Kısacası, hem Bakanlığın hem de yapı denetim komisyonunun YDK'ların denetimlerini gereğince yapıp yapmadıklarını denetleme ve gerekli görürlerse geçici kapatma cezası verme yetkileri bulunmaktadır. Ayrıca ihmalî davranışta bulunan YDK çalışanlarının hapis cezasına çarptırılması da söz konusudur. Bir başka deyişle, YDK'ların işlerini Kanun'da öngörülen esaslar çerçevesinde yerine getirmelerini sağlamak üzere, YDK'lar üzerine ağır bir mesuliyet yüklenmiş, denetim yapabileceği maksimum metrekare alanı belirlenmiş ve Türk Ceza Kanunu çerçevesinde yargılanmalarına kadar varabilecek cezai şartlar öngörülmüştür. Bu nedenle, bildirim konusu protokolün öngördüğü iş puanlaması ve bunu aşan YDK'nın yeni iş

250 alamayarak, kendisine gelen talepleri en az iş puanına sahip üç YDK'ya yönlendirmesi sisteminin, hizmetlerin verilmesinde kalite artışı sağlamasının her koşulda muhtemel olmadığı, bununla birlikte sistemin, hizmet alıcılarının mevcut dokuz YDK arasından tercih ettikleri herhangi bir teşebbüsten hizmet sağlamalarının engellenmesinin herhangi bir etkinlik yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Belirtilen gerekçelerden hareketle muafiyete yönelik ilk koşulun sağlanamadığı değerlendirilmektedir.

H.2.4.2. Tüketicinin Yarar Sağlaması

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen muafiyet koşulları kümülatif koşullar olup, bunlardan birinin dahi sağlanamaması durumunda, muafiyet tanınması söz konusu değildir. Bununla birlikte, başvuru konusu işlemin tüketiciye yönelik herhangi bir fayda sağlayıp

260 sağlamadığının değerlendirilmesinde fayda görülmektedir.

Öncelikle, rotasyon sisteminin düşük hizmet kalitesi sorununa bir çözüm üretemeyeceği yukarıda belirtilmiştir. Bu itibarla öngörülen sistemden doğan bir tüketici yararının bulunmadığı anlaşılmaktadır. Sözü edilen hususa ek olarak öngörülen sistem hâlihazırda faaliyet gösteren dokuz YDK'dan herhangi birinin tercih edilebilmesi imkânını ortadan kaldırmakta ve sistem tarafından sunulan üç teşebbüsten birinin seçilmesini zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla tüketicilerin, bu uygulamadan herhangi bir yarar sağlayamadıkları gibi, tüketici tercihlerinin sınırlanması sebebiyle zarar görecekleri değerlendirilmektedir.

11-54/1382-492

270 Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde, 5. maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen koşulların sağlanamaması sebebiyle, diğer koşulların değerlendirilmesine gerek olmaksızın, başvuru konusu anlaşmaya muafiyet verilemeyeceği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

280 1- Zonguldak'ta faaliyet gösteren Genç Koza Yapı Denetim Ltd. Şti., EYD Yapı Denetim Ltd. Şti., Aldem Yapı Denetim Ltd. Şti., Demirtaşlar Yapı Denetim Ltd. Şti., DNTM67 Yapı Denetim Ltd. Şti., Batı Karadeniz Yapı Denetim Ltd. Şti., Zonguldak Yapı Denetim Ltd. Şti., Karaelmas Yapı Denetim Ltd. Şti. ve A.H.M. Yapı Denetim Ltd. Şti. unvanlı dokuz yapı denetim kuruluşunun taraf olduğu, asgari ücretin altında hizmet verilmemesi ve hizmet alıcılarının belli iş puanını aşan yapı denetim kuruluşundan hizmet alması engellenerek bu taleplerin en az iş puanına sahip üç yapı denetim kuruluşundan birine yönlendirilmesi konulu protokolün 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı nitelikte olduğuna,

2- Bu nedenle bildirim konusu protokole aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceęine,

3- Söz konusu protokolün 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen muafiyet koşullarını sağlamaması sebebiyle belirtilen işleme muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığına

OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.